

تحلیل ساختار رشد اقتصادی

رشد اقتصادی

حسابهای منطقه ای مجموعه ای از اطلاعات آماری است که بصورت جامع و هدفمند مطالعه ی کمی و منظم فعالیتهای اقتصادی یک منطقه مشخص را برای یک دوره ی زمانی معین که به طور معمول یک سال است، امکان پذیر می سازد.

حسابهای منطقه ای نقش شایان توجهی در برنامه ریزی های منطقه ای دارد، به طوریکه تحقق اهداف برنامه ریزی منطقه ای بدون استفاده از یافته های حسابهای منطقه ای امکان پذیر نیست.

آمارهای منطقه ای قابل اطمینان، سازگار و مناسب، پی ریزی محکمی را برای سیاستگذاری به منظور کاهش نابرابریهای اقتصادی و اجتماعی بین مناطق فراهم می کند. با استفاده از آمارهای مناسب است که می توان به روشنی مناطقی را که نیاز به حمایت دارند، شناسایی کرده و میزان نابرابریها را اندازه گیری کرد. مهم ترین شاخص حسابهای منطقه ای محصول ناخالص داخلی منطقه ای است. (GDP)

رشد محصول ناخالص داخلی استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ روندی افزایشی داشته است که نشان دهنده بهبود و رشد مستمر تولید و فعالیت های اقتصادی بخشهای مختلف استان مانند کشاورزی، صنعت و معدن، ساختمان و خدمات است.

تولید ناخالص داخلی استان با نفت و بدون نفت و رشد آن

محصول ناخالص داخلی استان با نفت

بر اساس آخرین اطلاعات از وضعیت تولید ناخالص داخلی استان های کشور که مربوط به سال ۱۳۹۲ است، استان تهران به تنهایی ۲۲/۵۷ درصد محصول ناخالص داخلی (با نفت) کشور را تأمین می کند در حالی که بیش از ۱۶ درصد جمعیت کشور را در بر دار د. استان تهران در سال ۱۳۹۲ بیشترین سهم را در محصول ناخالص داخلی (با نفت) دارد. از ۳۱ استان کشور چهار استان تهران، خوزستان، اصفهان و خراسان رضوی ۴۵/۹ درصد و ۲۷ استان دیگر و فرامنطقه ۵۴/۱ درصد محصول ناخالص داخلی کشور را تأمین می کنند. استان کهگیلویه و بویراحمد تنها ۱/۶۱ درصد سهم محصول ناخالص داخلی (با نفت) را شامل می شود و در رتبه ۱۷ کشور جای دارد. متوسط نرخ رشد محصول ناخالص داخلی با نفت در استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱، معادل ۴۸/۱ درصد می باشد.

محصول ناخالص داخلی استان بدون نفت

استان تهران ۲۵/۳۷ درصد محصول ناخالص داخلی (بدون نفت) کشور در سال ۱۳۹۲ را تأمین می کند. بعد از استان تهران، استانهای اصفهان، خراسان رضوی، خوزستان، فارس، بوشهر، مازندران، آذربایجان شرقی، بوشهر و کرمان به ترتیب در جایگاه دوم تا دهم قرار دارند. جالب توجه اینکه استان کهگیلویه و بویراحمد بدون در نظر گرفتن سهم نفت (۴۵۱۴۶ میلیارد ریال) فقط ۰/۵۲ درصد از محصول ناخالص داخلی کشور را در سال ۱۳۹۲ به خود اختصاص می دهد و از سرانه کمتری برخوردار می باشد و از حیث رتبه در جایگاه سی ام قرار دارد. متوسط نرخ رشد محصول ناخالص داخلی بدون نفت در استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ معادل ۳۰/۳ درصد می باشد.

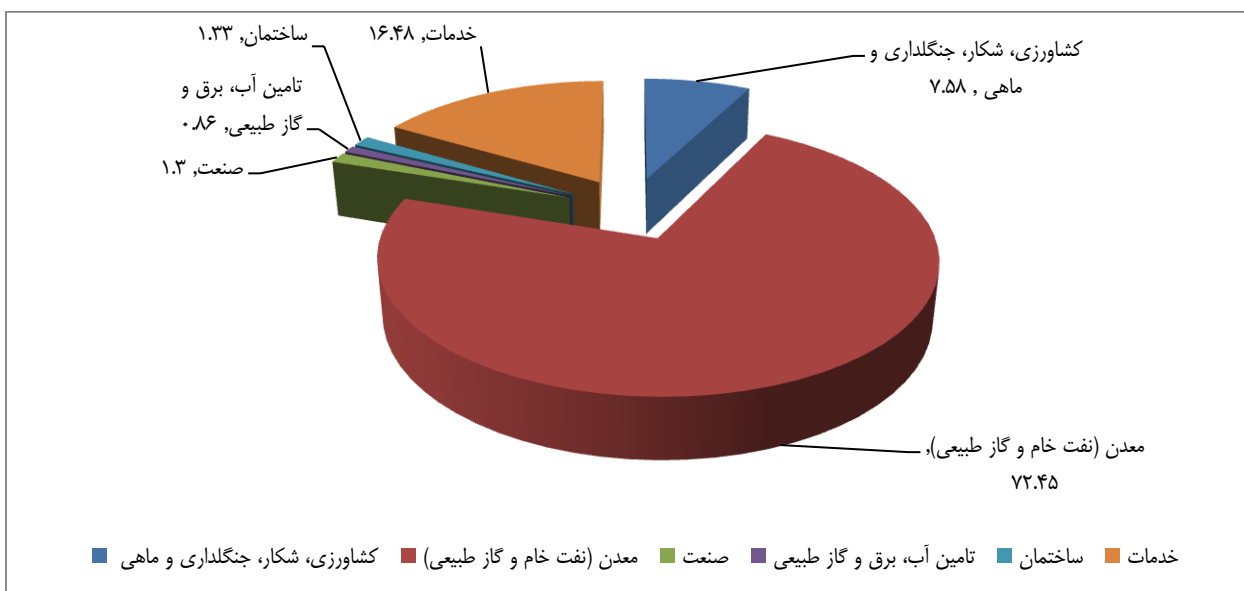
سهم ارزش افزوده تولید ناخالص داخلی (بدون نفت)

بخشهای اقتصادی در چهار گروه اصلی کشاورزی و ماهیگیری، صنعت و معدن، ساختمان و تاسیسات (آب، برق و گاز) و خدمات تقسیم می شود.

سهم ارزش افزوده استان (بدون نفت) از ارزش افزوده کل کشور (بدون نفت) در سال ۱۳۹۲، معادل ۰/۵۲ درصد است.

بخش های عمده اقتصادی در استان به چهار بخش کشاورزی و ماهیگیری، صنعت و معدن، ساختمان و خدمات تفکیک می شود. بخش خدمات بخش های آموزش ابتدایی دولتی، بهداشت و درمان، مستغلات و آموزش متوسطه عمومی دولتی، بیشترین سهم را از کل ارزش افزوده این بخش به خود اختصاص داده است.

ساختار تولید محصول ناخالص داخلی استان (با نفت) در سال ۱۳۹۲

جدول ۱۰ - سهم ارزش افزوده بخشهای عمده اقتصادی (بانفت) در محصول ناخالص داخلی استان و کشور (درصد)

سال ۱۳۹۲		شرح
استان	کل کشور	
۷/۵۸	۱۲/۶۴	کشاورزی و ماهی گیری
۷۳/۷۵	۲۵/۷۵	صنعت و معدن
۰/۸۶	۷/۴۷	تامین آب، برق و گاز طبیعی
۱۶/۴۸	۴۹/۳	خدمات
۹۸/۶۷	۹۵/۱۶	جمع
۱/۳۳	۴/۸۴	خالص مالیات بر واردات
۱۰۰	۱۰۰	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار

تولید سرانه استان

تولید سرانه یکی از شاخص های مهم بررسی میزان توسعه یافتگی مناطق محسوب می شود که از تقسیم ارزش تولید به جمعیت بدست می آید.

سرانه محصول ناخالص داخلی (با نفت)

سرانه محصول ناخالص داخلی (با نفت) اکثر استانهای کشور طی دوره ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲ دارای سیر صعودی بوده است. محصول ناخالص داخلی سرانه ۱۰ استان کشور به ترتیب شامل بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، یزد، تهران، هرمزگان، مرکزی، سمنان، ایلام و اصفهان از متوسط محصول ناخالص داخلی سرانه کل کشور (۱۳۰ میلیون ریال) بیشتر و سرانه محصول ناخالص داخلی بیست و یک استان از متوسط کل کشور کمتر است. بیشترین سرانه در میان استانهای کشور در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۸۱ میلیون ریال متعلق به استان بوشهر و استان کهگیلویه و بویراحمد با سرانه تولید ناخالص داخلی معادل ۲۳۸ میلیون ریال در جایگاه دوم قرار دارد. استان سیستان و بلوچستان کمترین سرانه را در سال ۱۳۹۲ معادل ۴۹ میلیون ریال دارد. GDP جدول زیر سرانه محصول ناخالص داخلی (با نفت) استانهای کشور را طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ نشان می دهد.

سرانه محصول ناخالص داخلی (بدون نفت)

سرانه محصول ناخالص داخلی بدون نفت ۹ استان کشور به ترتیب شامل بوشهر، یزد، تهران، سمنان، اصفهان، مرکزی، قزوین، هرمزگان و مازندران از متوسط کل کشور یعنی ۱۱۳/۸ میلیون ریال بیشتر است و سایر استانهای کشور از متوسط کل کشور پایین تر می باشند. جالب توجه اینکه بدون در نظر گرفتن سهم نفت، سرانه محصول ناخالص داخلی استان کهگیلویه و بویراحمد ۶۶/۳ میلیون ریال می باشد که استان از این حیث در بین ۳۱ استان کشور دارای رتبه سی ام می باشد و فقط سیستان و بلوچستان با اندک اختلافی دارای سرانه پایین تر از استان کهگیلویه و بویراحمد قرار دارد.

سرانه محصول ناخالص داخلی (بدون نفت) ۱۳۹۲ (میلیون ریال)

ردیف	استان	سرانه	ردیف	استان	سرانه	ردیف	استان	سرانه
۱	بوشهر	۳۳۷/۶	۱۳	کرمان	۱۰۱/۸	۲۵	ایلام	۷۲
۲	یزد	۱۸۲/۷	۱۴	فارس	۹۹/۶	۲۶	آذربایجان غربی	۷۱/۶
۳	تهران	۱۷۸/۸	۱۵	گیلان	۹۲	۲۷	گلستان	۷۰/۱
۴	سمنان	۱۴۵/۹	۱۶	زنجان	۹۱/۲	۲۸	خراسان جنوبی	۶۹/۵
۵	اصفهان	۱۳۶/۷	۱۷	خراسان رضوی	۹۱	۲۹	کردستان	۶۹/۳
۶	مرکزی	۱۲۸/۳	۱۸	اردبیل	۸۹/۸	۳۰	خراسان شمالی	۶۸/۶
۷	قزوین	۱۲۸/۱	۱۹	همدان	۸۸/۸	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶۶/۳
۸	هرمزگان	۱۲۷/۱	۲۰	آذربایجان شرقی	۸۸/۶	۳۲	سیستان و بلوچستان	۵۰
۹	مازندران	۱۱۵/۷	۲۱	قم	۸۷/۱			
۱۰	کل کشور	۱۱۳/۸	۲۲	کرمانشاه	۸۴/۷			
۱۱	خوزستان	۱۰۹/۸	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۷۵/۳			
۱۲	البرز	۱۰۲/۲	۲۴	لرستان	۷۲/۳			

سرانه محصول ناخالص داخلی (بانفت) استان های کشور در سال ۱۳۹۰-۱۳۹۲ (میلیون ریال)

ردیف	نام استان	سرانه محصول ناخالص داخلی (بانفت) میلیون ریال		
		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
۱	بوشهر	۲۰۴	۲۵۰	۳۸۱
۲	کهگیلویه و بویراحمد	۳۱۹	۱۶۳	۲۳۸
۳	خوزستان	۱۸۴	۱۶۷	۲۲۹
۴	یزد	۱۲۰	۱۴۷	۱۸۲
۵	تهران	۹۵	۱۴۵	۱۸۲
۶	هرمزگان	۸۵	۱۱۳	۱۵۴
۷	مرکزی	۹۰	۱۱۶	۱۴۷
۸	سمنان	۹۰	۱۰۵	۱۴۶
۹	ایلام	۱۱۸	۹۸	۱۴۲
۱۰	اصفهان	۸۲	۱۰۰	۱۳۶
۱۱	کل کشور	۸۴	۹۷	۱۳۰
۱۲	البرز	۷۷	۹۴	۱۲۹
۱۳	قزوین	۷۹	۹۱	۱۲۸
۱۴	مازندران	۶۷	۸۳	۱۱۵
۱۵	فارس	۵۹	۷۵	۱۰۳
۱۶	کرمان	۵۶	۷۷	۱۰۲
۱۷	آذربایجان شرقی	۵۷	۷۱	۹۳
۱۸	زنجان	۵۶	۶۵	۹۱
۱۹	خراسان رضوی	۵۳	۶۸	۹۱
۲۰	گیلان	۵۲	۶۵	۹۱
۲۱	اردبیل	۴۷	۶۲	۸۹
۲۲	همدان	۵۱	۶۳	۸۸
۲۳	قم	۵۱	۶۶	۸۷
۲۴	کرمانشاه	۵۵	۶۹	۸۶
۲۵	چهارمحال و بختیاری	۴۸	۶۱	۷۵
۲۶	لرستان	۴۰	۵۳	۷۲
۲۷	آذربایجان غربی	۴۲	۵۰	۷۱
۲۸	گلستان	۴۰	۵۰	۷۰
۲۹	خراسان جنوبی	۴۵	۵۱	۶۹
۳۰	کردستان	۴۲	۵۰	۶۹
۳۱	خراسان شمالی	۴۱	۵۰	۶۸
۳۲	سیستان و بلوچستان	۳۰	۳۹	۴۹

تهیه کننده: نورآفرین نوریان